

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 września 2018 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Grażyna Szlufik

Protokolant: Weronika Kulpa

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 września 2018 r. we W.

sprawy z powództwa Z. J.

przeciwko Jednostce Wojskowej Nr (...) we W.

o odprawę emerytalną

I. zasądza od strony pozwanej Jednostki Wojskowej Nr (...) we W. na rzecz powoda Z. J. kwotę 17.869,20 zł brutto (siedemnaście tysięcy osiemset sześćdziesiąt dziewięć złotych dwadzieścia groszy) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 04 sierpnia 2017 r. do dnia zapłaty;

II. w pozostałej części powództwo oddala;

I. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 2700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

II. koszty sądowe zalicza na rachunek Skarbu Państwa;

V. wyrokowi w punkcie I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności co do kwoty

2.978,20 zł.

UZASADNIENIE

Powód Z. J. pozwem z dnia 06 kwietnia 2018 r. (data nadania) wniósł o zasądzenie od strony pozwanej Jednostki Wojskowej Nr (...) we W. kwoty 19. 328,44 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 04 sierpnia 2017r. do dnia zapłaty, tytułem odprawy emerytalnej oraz o zasądzenie od strony pozwanej na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód wskazał, że jest emerytowanym żołnierzem zawodowym, pełniącym służbę przez okres 36 lat. Decyzją z dnia 14 marca 2016r. zostało powodowi ustalone prawo do świadczenia emerytalnego od dnia 01 lutego 2016r.

Podał, że następnie podjął pracę u strony pozwanej jako tzw. „pracownik emeryt” w okresie od dnia 04 maja 2016r. do dnia 03 sierpnia 2017r. Łącznie z okresem służby wojskowej powód przepracował 37 lat.

Powód podniósł, że wystąpił do pozwanego z wnioskiem o przyznanie i wypłatę odprawy emerytalnej w związku z przejściem na emeryturę.

Powód wskazał dalej, że podstawę jego roszczenia stanowi art. 92¹ k.p. oraz art. 48 ust. 1 w zw. z art. 48 ust. 3 w zw. z art. 37 ust. 3 i 4 Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla (...) Wojskowych Jednostek Organizacyjnych

Sfery Budżetowej. Zgodnie ze wskazanymi przepisami, powodowi przysługuje jednorazowa odprawa pieniężna w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia. Powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego powód wskazał, że zmiana statusu pracownika – emeryta na status wyłącznie emeryta jest przejściem na emeryturę w rozumieniu art. 92¹ § 1 k.p. Ponadto, z uwagi na okoliczność, iż żołnierz zawodowy nie jest pracownikiem, otrzymanie odprawy przysługującej z tytułu zwolnienia ze służby, nie wyłącza na podstawie art. 92¹ § 2 k.p. prawa do odprawy emerytalnej przysługującej pracownikowi. Powód dodał, że rozważany przepis nie formułuje wymogu przejścia na emeryturę z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Strona pozwana Jednostka Wojskowa Nr (...) we W. w odpowiedzi na pozew wniosła o odrzucenie pozwu ewentualnie o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na rzecz strony pozwanej kosztów procesu według norm przepisanych.

Strona pozwana w pierwszej kolejności podniosła zarzut braku zdolności sądowej „Jednostki Wojskowej Nr (...)”, która jako takie będąc statio fisci Skarbu Państwa nie posiada zdolności sądowej i wniosła o odrzucenie pozwu na podstawie przepisu art. 199 §1pkt 3 k.p.c.

Podaje, że jej twierdzenia oparte są na dominującej linii orzeczniczej w tym zakresie, m.in. na postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2009r., sygn. akt II CSK 681/08 oraz wyroku sądu Apelacyjnego w Warszawie VI Wydział Cywilny z dnia 27 stycznia 2010r., sygn. akt VI Aca 412/09, niepubl.). Sąd Najwyższy w/w postanowieniu podkreślił, iż „Błędne jest przekonanie skarżącej, że stwierdzony brak zdolności sądowej strony pozwanej podlegał usunięciu. Uzupelnienie w zakresie zdolności sądowej na podstawie art.199 § 2 w związku z art. 70 k.p.c. dotyczy bowiem tylko braków usuwalnych. Tymczasem stwierdzony w sprawie brak zdolności sądowej ma charakter nieusuwalny. W doktrynie i judykaturze przyjmuje się zgodnie, że brak zdolności sądowej nie może być uzupełniony na podstawie art. 70 k.p.c. przez wstąpienie do udziału w sprawie podmiotu posiadającego tę zdolność w miejsce podmiotu nieposiadającego zdolności sądowej. Ponieważ brak zdolności sądowej odnosi się do podmiotu będącego stroną procesową, to konieczną przesłanką uzupełnienia tego braku jest zachowanie tożsamości stron, a więc takiego stanu rzeczy, w którym zarówno przed uzupełnieniem, jak i po uzupełnieniu braku zdolności sądowej stroną pozostaje ta sama jednostka (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 19 kwietnia 2001r., sygn. akt III CZP 10/01, OSNC 2001, nr 10, poz. 147).”

Następnie strona pozwana przed wdaniem się w spór, co do istoty sprawy, na podstawie art. 25 § 2 k.p.c., wniosła o sprawdzenie wartości przedmiotu sporu. Wskazała, że zgodnie z treścią art. 23¹k.p.c. w sprawach o rozszczeniu pracowników dot. m.in. rozwiązania stosunku pracy wartość przedmiotu sporu stanowi przy umowach na czas nieokreślony suma wynagrodzeń za okres roku. W przypadku powoda, zgodnie z zaświadczeniem o wynagrodzeniu liczonym jak ekwiwalent za urlop wypoczynkowy, roczne wynagrodzenie wynosi 35.738,40zł. Iloczyn jednomiesięcznego wynagrodzenia w wysokości 2.978,20zł i sześciu miesięcy daje sumę 17.869,20zł.

Kolejno strona pozwana podała, że kwestionuje zgłoszone roszczenie zarówno, co do zasady (nie spełnienie przesłanek warunkujących wypłatę), jak i wysokości, której powód nie sprecyzował.

Wskazała, że o wypłatę odprawy emerytalnej pracownik może się ubiegać, jeżeli stosunek pracy ustał w związku z przejściem na emeryturę. Strona pozwana powołując się na liczne orzecznictwo Sądu Najwyższego podniosła, że przesłanką nabycia prawa do odprawy emerytalnej jest zaprzestanie pracy z powodu przejścia pracownika na emeryturę, co nie zostało spełnione w przypadku powoda.

Strona pozwana wskazała, iż brak podstaw do uznania, iż prawo do odprawy emerytalnej z tytułu ustania stosunku pracy byłego żołnierza zawodowego przysługuje niezależnie od przejścia przez niego na emeryturę z systemu powszechnego. W ocenie strony pozwanej powód nie nabył uprawnień do odprawy emerytalnej na podstawie art. 92¹ § 2 k.p., bowiem uprzednio otrzymał już odprawę z chwilą odejścia ze służby.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powód Z. J. od dnia 15 września 1979r. do dnia 31 stycznia 2016r. pełnił czynną służbę wojskową. Od dnia 01 lutego 2016r. posiada uprawnienia do emerytury wojskowej.

W dniu zwolnienia ze służby wojskowej posiadał 36 lat wysługi.

Od dnia 04 maja 2016r. powód został zatrudniony u strony pozwanej na okres próbny od dnia 04 maja 2016r. do dnia 03 sierpnia 2016r., a następnie na czas określony od dnia 04 sierpnia 2016r. do dnia 03 sierpnia 2017r. na stanowisku starszego referenta w pełnym wymiarze czasu pracy.

Stosunek pracy uległ rozwiązaniu z dniem 03 sierpnia 2017r. w związku z upływem czasu, na który była zawarta umowa o pracę.

Pismem z dnia 28 marca 2018r. powód wystąpił do strony pozwanej o wypłatę odprawy emerytalnej w związku z zakończeniem pracy i przejściem wyłącznie na emeryturę, na które nie otrzymał żadnej odpowiedzi.

Dowód: odpis decyzji z dnia 14 marca 2016r. o przyznaniu emerytury wojskowej k. 13 do 17;

dokumentacja w aktach osobowych powoda (w załączeniu do akt sprawy), w tym w szczególności:

- odpis świadectwa służby z dnia 31.01.2016r.,
- odpis umowy o pracę na okres próbny z dnia 04.05.2016r.,
- odpis umowy o pracę na czas określony z dnia 02.08.2016r.,
- odpis świadectwa pracy z dnia 03.08.2017r. i k.17 do 19,

odpis pisma powoda do strony pozwanej z dnia 28.03.2018r. k. 21;

zeznanie świadka M. J. k. 82v (płyta CD z nagrania rozprawy z dnia 12 września 2018r. k.84);

przesłuchanie powoda k. 82v (płyta CD z nagrania rozprawy z dnia 12 września 2018r. k.84).

Zgodnie z postanowieniami Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla (...) Wojskowych Jednostek Organizacyjnych Sfery Budżetowej, pracownikowi spełniającemu warunki uprawniające do renty z tytułu niezdolności do pracy lub emerytury, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na rentę lub emeryturę, przysługuje jednorazowa odprawa pieniężna w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia – po co najmniej 35 latach pracy (art. 48 ust. 1 pkt 6).

Odprawę oblicza się według zasad obowiązujących przy ustalaniu ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy (art. 48 ust. 2).

Przy ustalaniu okresu pracy, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio postanowienia art. 37 ust. 3 i 4 Układu (art. 48 ust. 3).

Do okresów pracy uprawniających do dodatku za wysługę lat wlicza się wszystkie poprzednie zakończone okresy zatrudnienia (art.37ust.3).Do okresu pracy uprawniającego do dodatku za wysługę lat wlicza się także okresy odbywania czynnej służby wojskowej (art. 37 ust. 4 pkt 1).

Dowód: odpis Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla (...) Wojskowych Jednostek Organizacyjnych Sfery Budżetowej (k. 23 do 56).

Wynagrodzenie powoda liczone według zasad jak ekwiwalent za urlop wynosi 2.978,20 zł brutto.

Dowód: zaświadczenie z dnia 15.05.2018r. (k. 71).

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie jako zasadne.

W niniejszej sprawie powód domagał się zasądzenia od strony pozwanej kwoty 19.328,34 zł brutto wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 04 sierpnia 2017 r. do dnia zapłaty, tytułem odprawy emerytalnej. Strona pozwana wносиła o oddalenie powództwa, wskazując przede wszystkim, że odprawa emerytalna przysługuje jedynie w przypadku otrzymywania emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Materialnoprawną podstawę roszczenia powoda stanowi art. 92¹ § 1 k.p. w myśl, którego pracownikowi spełniającemu warunki uprawniające do renty z tytułu niezdolności do pracy lub emerytury, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na rentę lub emeryturę, przysługuje odprawa pieniężna w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia.

W doktrynie wskazuje się, że z literalnego brzmienia cytowanego przepisu wyprowadzić można cztery przesłanki nabycia prawa do odprawy pieniężnej: 1) spełnienie przez pracownika warunków uprawniających do jednego z tych świadczeń, 2) przejście na emeryturę lub rentę, 3) rozwiązanie stosunku pracy oraz 4) związek między rozwiązaniem stosunku pracy i przejściem na emeryturę lub rentę. Wyrażany jest także pogląd, zgodnie z którym kodeksowa regulacja odpraw emerytalnej i rentowej ma charakter powszechny, wyznaczając „minimalny standard” w tym zakresie (por. wyrok SN z 9.12.2015 r., I PK 1/15, LEX nr 1959540). Przepisy branżowe i zakładowe mogą, przy zachowaniu zasady uprzywilejowania, wprowadzać odmienne warunki nabywania prawa do odprawy i ustalać inną ich wysokość (Wagner, Barbara. art. 92(1). Kodeks pracy. Komentarz, wyd. VII. Wolters Kluwer Polska, 2017).

Spór w niniejszej sprawie koncentrował się na zasadności przyznania powodowi prawa do przedmiotowej odprawy, przy uwzględnieniu, iż powód uprzednio otrzymał odprawę w związku ze zwolnieniem ze służby, nadto przeszedł na emeryturę wojskową, nie zaś emeryturę powszechną.

Sąd Rejonowy zważył, że powołany przez powoda wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2015 r. (sygn. akt I PK 1/15, L.) nie pozostawia wątpliwości, co do zasadności przyznania powodowi prawa do odprawy emerytalnej w oparciu o art. 92¹ § 1 k.p.

W cytowanym orzeczeniu Sąd Najwyższy w pierwszej kolejności wskazał, że zmiana statusu pracownika lub pracownika – emeryta na status wyłącznie emeryta jest przejściem na emeryturę w rozumieniu art. 92¹ § 1 k.p. Dopóki bowiem trwa stosunek pracy, osoba posiadająca ustalone prawo do emerytury lub pobierająca to świadczenie nie przestaje być pracownikiem. Sąd Najwyższy podkreślił, że zmiana statusu prawnego posiadającego równocześnie niejako podwójny status (pracownika i emeryta) wyraża się w tym, że traci on ten status i staje się emerytem, a przy tym jest to następstwem ustania stosunku pracy, pozostającego w związku z przejściem na emeryturę. Dla tak rozumianego przejścia na emeryturę, jak wskazał Sąd Najwyższy, bez znaczenia pozostaje okoliczność nabycia uprawnień do emerytury przed nawiązaniem stosunku pracy, chyba że pracownik już wcześniej skorzystał z uprawnienia do takiej odprawy.

Sąd Najwyższy jednoznacznie skrytykował stanowisko sądów I i II instancji, które jednomyślnie przyjęły, iż odprawa emerytalna przysługująca na podstawie art. 92¹ § 1 k.p. ma taki sam charakter jak odprawa wypłacana aktualnie na podstawie art. 94 ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, a zatem nie ma jakichkolwiek racjonalnie uzasadnionych podstaw, aby żołnierz, który otrzymał odprawę o charakterze i funkcjach odprawy emerytalnej, otrzymał świadczenie przewidziane w art. 92¹ § 1 k.p. W tym zakresie Sąd Najwyższy wskazał, że żołnierz zawodowy nie jest pracownikiem, a odprawa przewidziana w ustawie o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych nie jest świadczeniem ze stosunku pracy, do którego prawo zostało ustanowione w art. 92¹ § 1 k.p. W konsekwencji otrzymanie odprawy przysługującej z tytułu zwolnienia ze służby wojskowej, niezależnie od charakteru tego świadczenia, nie wyłącza – na podstawie art. 92¹ § 2 k.p. – prawa do odprawy emerytalnej przysługującej

pracownikowi z tytułu ustania stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę i związanej z tym utraty statusu pracownika.

Sąd Najwyższy odniósł się także negatywnie do stwierdzenia sądu II instancji w zakresie, w jakim ten wskazał, że świadczenie przewidziane w art. 92¹ § 1 k.p. przysługuje jedynie w razie ustania stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wobec czego uprawnienie do odprawy emerytalnej nie powstanie w związku z przejściem na emeryturę wojskową. Sąd Najwyższy wskazał, że omawiany przepis nie formułuje takiego wymagania, jak czynił to wprost art. 39 k.p. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 czerwca 2004 r. W ocenie Sądu Najwyższego zaprezentowana przez Sąd Okręgowy wykładania prowadziłaby do pozbawienia prawa do odprawy emerytalnej zarówno pracownika, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na emeryturę, jednak przysługującą z odrębnego Funduszu Emerytur Pomostowych, jak i pracownika, który w sytuacji zbiegu prawa do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz emerytury wojskowej wybrał to ostatecznie świadczenie jako korzystniejsze. Tym samym uprawnienie wynikające z art. 92¹ § 1 k.p. nie jest uwarunkowane przejściem na emeryturę z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Rejonowy w pełni podziela stanowisko Sądu Najwyższego, wyrażone w cytowanym wyroku, a także zawartą w nim argumentację prawną.

Odnosząc powyższe do stanu faktycznego niniejszej sprawy wskazać należy, że w przypadku powoda zostały spełnione wszystkie przesłanki przysługiwania prawa do odprawy emerytalnej, o której mowa w art. 92¹ § 1 k.p., przy braku zaistnienia przesłanki negatywnej z art. 92¹ § 2 k.p. Niewątpliwie powód spełnił warunki uprawniające do emerytury, co wynika wprost z decyzji z dnia 14 marca 2016r. o przyznaniu powodowi emerytury wojskowej. Bez znaczenia pozostaje przy tym, iż powód spełnił warunki uprawniające do emerytury wojskowej, a nie emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Z dniem 03 sierpnia 2017 r. uległ rozwiązaniu stosunek pracy łączący strony, w tym powoda, mającego niejako podwójny status pracownika – emeryta. Z tym dniem nastąpiła w przypadku powoda zmiana statusu pracownika – emeryta na status wyłącznie emeryta, co należy uznać za przejście na emeryturę w rozumieniu art. 92¹ § 1 k.p. Między rozwiązaniem stosunku pracy i przejściem na emeryturę istniał związek czasowy.

Otrzymanie przez powoda odprawy przysługującej z tytułu zwolnienia ze służby wojskowej nie wyłączało prawa do odprawy emerytalnej na podstawie art. 92¹ § 2 k.p.

Sąd miał przy tym na uwadze, że w Ponadzakładowym Układzie Zbiorowym Pracy dla (...) Wojskowych Jednostek Organizacyjnych Sfery Budżetowej w zasadzie powielono treść art. 92¹ k.p., a w sposób szczegółowy odniesiono się do wysokości przysługującego świadczenia. Tym samym poczynione przez Sąd rozważania dotyczące wykładni art. 92¹ k.p. będą mieć odpowiednie zastosowanie do interpretacji postanowień ponadzakładowego układu zbiorowego pracy.

Skoro zatem powód spełnił przewidziane w art. 92¹ § 1 k.p. przesłanki przysługiwania prawa do odprawy emerytalnej, zaś zgodnie z postanowieniami Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla (...) Wojskowych Jednostek Organizacyjnych Sfery Budżetowej po co najmniej 35 latach pracy odprawa emerytalna należy się w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia, na rzecz powoda należało zasądzić odprawę emerytalną w kwocie 17.869,20 zł zgodnie z zaświadczeniem strony pozwanej dot. wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia powoda stanowiącego podstawę jej wysokości ($2.978,20 \times 6 = 17.869,20\text{zł}$).

Sąd zważył, że termin wymagalności świadczenia jakim jest odprawa emerytalna przypadał na dzień rozwiązania stosunku pracy, tj. na dzień 03 sierpnia 2017r. Od dnia następnego, tj. od 04 sierpnia 2017r. strona pozwana pozostawała w opóźnieniu z zaspokojeniem roszczenia powoda. Od tego zatem dnia należało liczyć ustawowe odsetki za opóźnienie od zasądzonej tytułem odprawy emerytalnej kwoty.

Dodatkowo należy zaznaczyć, że Sąd nie podzielił zarzutu strony pozwanej odnośnie błędnego określenia przez powoda strony pozwanej, którą wg niej powinien być „Skarb Państwa – Jednostka Wojskowa Nr (...)”. Roszczenie

powoda dotyczy żądania wynikającego z jego zatrudnienia w Jednostce Wojskowej Nr (...) we W. na podstawie umowy o pracę, a nie w czasie pełnienia czynnej zawodowej służby wojskowej. A zatem jego pracodawcą była konkretna wojskowa jednostka organizacyjna, a nie Skarb Państwa.

Wskazać należy, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, iż w sprawach ze stosunku pracy pracowników zatrudnionych w sferze publicznej pracodawcą nigdy nie jest Skarb Państwa. (...) sfery publicznej jest zatrudniająca ich jednostka organizacyjna, choćby nie posiadała osobowości prawnej, a nie Skarb Państwa (np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22.06.2015r., I PZ 8/15, (...)).

Mając na uwadze powyższe, **w punkcie I sentencji wyroku** Sąd zasądził od strony pozwanej Jednostki Wojskowej Nr (...) we W. na rzecz powoda Z. J. kwotę 17.869,20 zł brutto z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 04 sierpnia 2017 r. do dnia zapłaty, tytułem odprawy emerytalnej.

W punkcie II sentencji wyroku Sąd oddalił powództwo w części przekraczającej zasądzoną kwotę 17.869,20 zł jako niezasadne.

Orzeczenie o kosztach w **punkcie III sentencji wyroku** znajduje podstawę w treści art. 98 k.p.c. Bez wątplenia stroną pozwaną należy traktować jako stronę przegrywającą sprawę, zatem strona pozwana obowiązana jest, na gruncie art. 98 k.p.c., do zwrotu przeciwnikowi na jego żądanie kosztów niezbędnych do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Kosztami tymi w niniejszym postępowaniu były koszty zastępstwa procesowego powoda, które wyrażały się kwotą 2.700 zł, ustaloną zgodnie z § 9 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015r. poz.1804 ze zm.).

Nieuiszczone koszty sądowe Sąd, **w punkcie IV sentencji wyroku**, zaliczył na rachunek Skarbu Państwa, co znajduje oparcie w art. 108 k.p.c., 102 k.p.c. i art. 113 w zw. z art. 96 ust. 1 pkt 4 i art. 94 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2016r. poz. 623 ze zm.).

W punkcie V sentencji wyroku Sąd na podstawie art. 477² § 1 k.p.c. nadał wyrokowi w punkcie I rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 2.978,20 zł, stanowiącej równowartość jednomiesięcznego wynagrodzenia powoda.